



Protokoll

Leidandmed	EAA.3071.1.17
Kaader	28,29
Daatum	11.05.1890
Protokolli number	2
Protokolli teema	9. Sõim ja vägivald
Märkused	

Kohtumehed			
Eesnimi	Perekonnanimi	Täisnimi	Roll
Tõnis	RomandiXXX		Peakohtumees
J.	Jurjew		Kohtumees
H.	Weisenperg		Kohtumees

Täna, sell 11Mail sai ülekuulatud ja ära kaalutud **Tõnu Umbergi** ja **Kustas Mattiiseni** tüli asi, mis **Tohise Sillaotsa** kõrtsis on juhtunud.

Kaebaja **Riisipere** walla liige, **Tõnu Umberg**, kes **Tohise** möldri juures sulaseks oli ja kaebtusalune **Mäeküla** walla liige, **Kustas Mattiisen**, kes **Tohise** mõisas sulaseks oli.

Tõnu Umberg kaebas, et 25mal Märtsil 1890 aastal õhtu tema on tulnud **Tohise Sillaotsa** kõrtsist wälja ja on hakanud maandi ääres, kõrtsi ukse kohal, **Tohise** mõisa sulase **Mart Ewartiga** rääkima, aga äkkiste on tulnud kõrtsi tuast wälja, nimetud mõisa sulane **K.Mattiisen** ja on löönud temale, ilma mingisuguse põhjuseta rusikaga wastu rindu, nenda, et ta on maha langenud ja weel piale seda on **K.Mattiisen** teda löönud saapas jalaga. Kui **T.Umberg** on maast ülesse tõusnud, siis **K.Mattiisen** on teda löönud kaks korda, kas nuaga, wõi kiwiga wastu piad, ühe korra kukla taha ja teise korra otsa ette, nenda, et nimetud haawadest palju werd on jooksnud. Siis on **T.Umberg** oma armonika maha wiskanud, mis tal seniajani käes oli olnud ja jooksnud kõrtsi akna juure abi paluma, aga **K.Mattiisen** seda nähes on wõtnud armonika ja löönud wastu kiwi puruks, armonika wäärtus on olnud 14 rbl. Kui kõrtsmik **K.Uusman** teda on näinud weriste kättega kõrtsi akna taga, siis on ta wälja tulnud ja teda tупpa wiinud, aga **K.Mattiisen** kõrtsmiku nähes, on ära jooksnud üle silla **Tohise** mõisa poole. **Tõnu Umberg** nõuab **Kustas Mattiiseni** käest oma hoopide eest ja armonika ette, mis katki löödud ühte kokku 25 rbl (kakkümmend wiis rubla.); tema tunnistusmehed on : **Mart Eewart** **Tohise** mõisa sulane ja **Karel Uusman Sillaotsa** kõrtsmik.

Kahtlusalune, **Kustas Mattiisen**, ütles, et ta ei olla **Tõnu Umbergi** mitte lõõnud, waid paljalt lükanud ja keelnud pilli mängimast, aga wiimane põle mitte ta keelu kuulnud, waid lubanud teda rewolwriga lasta, **K.Mattiisen** ütleb oleks ta **T.Umbergi** lõõnud, siis oleks ta tema surnuks lõõnud, mis niisugusest kassilt lüüa oleks saanud, ta pakkub **T.Umbergile** 4 rbl(neli rubla) lööma ja armonika tasumist.

Tunnistus mees **Anija** walla liige **Mart Eewart** tunnistab, et ta on seda näinud kui **K.Mattiisen** on kõrtsi tuast wälja tulnud ja **T.Umbergi** juure läinud ja temale lõõnud wastu rindu rusikaga, aga piale seda ei tia tema mingid, ta on läinud kodu poole, seda aga ta tiab ka, et **T.Umbergil** rewolwrid ei ole olnud.

Tunnistus mees, **Sillaotsa** kõrtsmik, **Karel Uusman** **Pirgu** walla liige, tunnistab, et kell 10 tema on pannud kõrtsi letti ukse kinni ja käskinud need kodu minna; pärast naad on tulnud tema elu kambri kust naad ka warsi wälja läinud ja üks pool tundi aega pärast nende wälja minemist, on tulnud üks inimene kõrtsi akna juure ja pannud werised käed akna wasta, seepiale on ta kõrtsist wälja läinud ja on näinud, et **T.Umberg** seisnud werise piaga kõrtsi akna juures, kui ta on temalt küsinud, kes sind löi, siis ta on wastanud **K.Mattiisen**, aga **K.Mattiisen** on läinud üle silla **Tohise** mõisa poole, muud tema sest asjast ei tia.

Lepitust sai pakutud, aga mitte wastu wõetud. Tunnistus mees, **Mart Eewart**, nõuab oma päewa ette, mis ta kohtus nende tüli asja tunnistaja on olnud, 70 kopik.

Kohtumõistus.

Keisri Majestedi Ukaasi järele on **Tohise** walla kohus 11mal Mail 1890 a. **Tõnu Umbergi** ja **Kustas Mattiiseni** tüli aja üle kuulnud oma südame tunnistust mööda ja Rahu Kohtu Mõistjatest piale pandawa nuhtluse seaduse paragrahv38 järele, ning on leidnud, et **Kustas Mattiisen** ülekohtusel wiisil on pruukinud oma wägiwalda, sellepärast mõistab kohus, et nimetud **K.Mattiisen** piab maksma **T.Umbergile** 6 rbl (kuus rubla) armonika ette, mis ta katki on lõõnud, ja rohu raha ja tohtri raha ette, nenda kui tohtri tunnistusest näha on, et haavad on rasked olnud, mis tema abi tarwitanud; piale seda maksab ta weel 3 rbl. (kolm rubla) trahwi raha **Tohise** walla kassasse ja 50 kop. (viikümmend kopik) **M.Eewartile** kohtus käma waewa, ühte kokku 18 rbl.50kop. (kaheksateist rbl. wiiskümmend kop)